

Štev. 3. Leto 4.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravljanje:
Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽ.

Svim podružnicama oblasnog sekretarijata Zagreb i Sarajevo.

»Ujedinjeni Železničar« br. 2 od 25. januara 1929. g. bio je zaplenjen. U zamenu za ovi broj pošiljamo danas svim drugovima »Ujedinjeni Že-

lezničar br. 3 na slovenskom jeziku, u kojem objavljamo i najvažnije hrvatske dopise.

Uredništvo »Ujed. Železničar«.

Državno pravdnništvo Maribor.
Štev. 7/29.

Uredništvu novin »Ujedinjeni Železničar«
v Mariboru.

Odločba.

Državno pravdnništvo v Mariboru zabraňuje v zmislu čl. 19, t. 8 zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925, »Služ. Nov.« štev. 179 in zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku z dne 6. januarja 1929, »Služ. Nov.« štev. 6/29, razširjanje in prodajanje novin »Ujedinjeni Železničar« štev. 2 z dne 25. januarja 1929, izhajajočih v Mariboru, ker obsegata članka pod naslovom: »Kad mjesto prava vlada partizanstvo« na prvi strani na koncu 1. in 2. stolpca in v 3. in 4. stolpcu in članek pod naslovom: »Razno. Gospodin Hranueli se buni« na drugi strani na koncu 3. stolpca in v začetku 4. stolpca v svoji celoti žalitev oblastvenih organov.

Zabrana sestoji iz tega, da se zaplenijo tiskani izvodi, razmnoženi in namenjeni za razširjanje.

Obenem se odreja po čl. 24 zakona o tisku, da se zapečati tiskarski stavek, plošče in kamenoreze.

Zabrano izvrši kr. policijski komisariat v Mariboru.

Razlogi:

Članek »Kad mjesto prava vlada partizanstvo« vsebuje v uvodnem delu in pod naslovom »Sankcija nasilja« žalitev prometnega ministra dr. Staniča, kateremu očita ta članek, da odobrava nasilje, da zavija stvarno istino in žali prometnemu ministru podrejene organe v pogledu na njihov službeni posel.

Istotako vsebuje članek na 2. strani na koncu 3. stolpca pod naslovom »Razno. Gospodin Hranueli se buni« navedbe, ki se nanašajo na službeni posel Hranuelija, nadglednika proge v Glisu in ki so zanj žaljive.

Zabrana razširjenja in prodajanja uvoznih navedenih novin je zato v zmislu točke 8, člena 19. in 3. zakona o tisku in zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku utemeljena.

Državno pravdnništvo v Mariboru,
dne 25. januarja 1929.

Prvi državni pravdnik:
Dr. Jančič.

Železničarji — pozor!

V dnevnem političnem časopisu, zlasti pa v glasilih gospodarskih in industrijskih organizacij je zadnje čase zapaziti vedno bolj koncentriran napad na socialno zakonodajo.

Brzjavkam in izjavam posameznih predstavnikov industrijskih korporacij so začele slediti deputacije gospodarskih krogov z obširnimi spomenicami, v katerih se skuša z iztrite izvitimi zaključki dokazati, kako da se je delavstvu dalo preveč svobode in pravic, kako je 8 urnik nevzdržen, ako se hoče preprečiti propadanje našega gospodarstva in industrije ter kako so bremena za socialno-humanitarne institucije pretežka. Socialno-zaščitna zakonodaja je po mnenju teh krogov v Jugoslaviji premoderna ter jo je treba reducirati in prilagoditi razmeram, ki vladajo pri nas.

Vse te spomenice in stališče naših kapitalistov so zelo važne tudi za železničarje — nastavljene kot delavce — ker se dobro zavedamo, da smo vsakemu takemu ataku v prvi vrsti izpostavljeni. Neštevo zakonov (zakon o zaščiti delavcev, o zavarovanju delavcev itd.) se na železnici le delno izvajajo, osemurnik je v večini kategorij na papirju, vlada pa 10—12 urni delavnik in če bo danes železničar stal ob strani, ko grozi delavskemu razredu nova nevarnost, si bo sam pripravljati svojo pogubo.

»Delavec«, glasilu »Strokovne komisije«, takole analizira stališče gospodarskih organizacij ter istočasno pokaže tudi delavstvu pot, ki mu jo je v tem boju zavzeti.

Gospodarske organizacije in gospodarski krogi so z gornjimi zahtevami pokazali, kakšne plemenite in nesebične sorte je njihov patrijotizem in njihovo zavzemanje za ureditve države. Prva in glavna njihova želja v tem trenutku ni ureditev države, rešitev notranjega spora — ne, prava in glavna njihova državotvorna in patrijotska misel je bila, da se udari po delavstvu, da se mu podaljša delovnik in odvzamejo socialno-politične pridobitve!

Kako nesebičen, plemenit in lep je patrijotizem naših privrednikov!

Značilna, preznačilna je ta njihova zahteva, postavljena ravno te dni, ko bi morale misli naših »privredni-

kov« krožiti v nekoliko širšem, bolj občedrženem in občenarodnem krogu. Ali pri naših »privrednikih« je že tako. Prvo in glavno jim je danes kot včeraj demontiranje socialnih pravic delavstva, podaljšanje delovnega urnika, ukinitve delavske zaščite, delavskega zavarovanja itd., kratkomalo utrditev gospodarstva na račun najbednejših, na račun proletarijata.

Da so ravno v tem trenutku postavili to svojo zahtevo, je dovolj karakteristično. Sedanje stanje bi gospodje radi izrabili za nemoteno izkoriščanje in upropaščanje delavstva. Delavstvo — tako rezonirajo modrijani — se sedaj, ko se organizacije razpuščajo, ne more braniti — pa udri po njem, po njegovih več kot skromnih pravicah!

Počakali so, da nas najdejo razorožene, da planejo po nas!

Mi to pesem sicer poznamo, a znamo ji tudi leka.

Delavski sindikati so sredstva gospodarske in socialne obrambe delavstva, kakor so gospodarske organizacije gospodarskih krogov bojno sredstvo kapitalizma. Če smejo gospodarske organizacije zahtevati ukinitve delavskih pravic, smejo delavski sindikati, smejo delavci nastopiti v obrambo teh svojih pravic. In bodo nastopili.

Zato ni niti lepo, niti pošteno, niti patrijotsko, da se izrablja sedanje stanje, da se vzame delavstvu s strani delodajalcev poslednje pravice! Namero gospodarskih krogov, ki je njih cilj, delavstvo docela zasušiti, naj si ogledajo zdaj tudi tisti delavci, ki še ne vidijo, da je tu razredni boj. Povemo kapitalistom to, da si delavstvo svoje skromne pravice in svojega 8 urnika ne pusti vzeti. Obezpravi se ga lahko, a ne poniža.

Železničarji! Značilno je, da se istočasno z zahtevo gospodarskih krogov po reduciranju socialne zakonodaje od ravno istih krogov postavlja tudi zahteva po komercializaciji železnice. V tem težkem času je potrebno, da stojimo budno na straži, da se še trdnjeje oklenemo edine prave zaščitnice železničarjev — svoje razredne organizacije.

Zato, železničarji, vsi v Savez! Na plan v obrambo svojih pravic!

Svatko na svoje mjesto!

Pod parolom stvaranja »mira i reda«, zaveden je prvih dana ovog mjeseca u našoj zemlji jedan novi — režim. Ukinute su osnovne građanske slobode: pravo biranja narodnih poslanika, ustav, političke partije su rasturene, sloboda štampe ograničena, a isto tako i sloboda zbora i dogovora.

Uz oduzimanje ili skučavanje ostalih sloboda, ograničena je i sloboda organizovanja i slobodnoga organizacijskoga rada. Mnoge radničke organizacije već su zatvorene i raspuštene, a mnogima ta opasnost i nadalje prijete.

U takvim vremenima, kad se ne zna granica dužnosti, a o pravima jedva može biti riječi, vrlo je teško sa uspjehom raditi u jednoj strukovno-sindikalnoj organizaciji kao što je naša. Ta svaki odlučniji i glasniji korak organizacije može da se nazove »antidržavni« ili pak »protuzakoniti«! A ako se opet ništa

nebi radilo, članovi bi napustili organizaciju — šta će im organizacija, koja ništa ne radi! Dakle, svi mi povjerenici i funkcioneri organizacije našli smo se uslijedilim događajima u teškim prilikama i sa teškim dužnostima na sve strane, koje moramo izvoditi sa mnogo mara i obazrivosti, da bi sjedne strane sačuvali organizaciju, a s druge strane koristili našim radom onima, koje u organizaciji predstavljamo i koji od našeg rada očekuju pomoć i spas.

Ova teška vremena nalažu nam, da budemo svaki na svojem mjestu i da harno radimo za organizaciju: da radimo maksimum od onoga što i koliko možemo. Svatko od nas treba na svojem mjestu da ostane i izvrši sve zadatke, koje nam prilike i vrijeme namiču. Nikakvog napuštanja dužnosti, nikakvog straha ni malaksanja ne smije biti! Svaki na svojem mjestu i za dobro sviju — treba da nam je parola u tim prilikama.

Kaj je novega?

Razpust vseh političnih strank.

Na osnovi izmene zakona o zaščiti države so bile v drugi polovici januarja razpuščene najprej one stranke, ki so že v naslovu kazale plemensko oboležje (hrvaška seljačka, muslimanska, hrvaška federalistična, hrvaška ljudska stranka, nato nemška stranka, slovenska ljudska stranka, samostojna kmet. stranka).

Razpustu teh strank je zadnje dni sledil še razpust vseh ostalih strank (demokratske, klerikalne, zemljoradniške in socialistične).

Novi zakoni.

Zakon o postavljanju, premeščanju, upokojitvi in odpuščenju državnih uslužbencev.

Postavljanje, premeščanje, upokojitve in odpusti državnih uslužbencev glavnih grup se vrše s kraljevim ukazom po predlogu pristojnega ministra, vseh ostalih uslužbencev pa z rešenjem pristojnega ministra v soglasju z ministrskim predsednikom.

Poleg tega je izšel nov zakon o sodnikih in nov kazenski zakon, ki je enoten za celo državo.

Redukcije.

V vseh ministrstvih se pripravlja predloge za redukcijo nesposobnih nameščencev. Posamezni oddelki imajo nalog, sestaviti sezname vseh nekvalificiranih uslužbencev, istočasno pa tudi sestaviti seznam vseh onih, ki so bili predčasno upokojeni, da se sposobne za službo reaktivira in tako zniža kader upokojencev.

Nov zakon o državnem prometnem osebju.

V ministrstvu saobračaja se pripravlja projekt novega zakona o državnem prometnem osebju, ki naj odpravi velike nedostatke sedanjega zakona. Istočasno pa naj se izvrši revizija uslužbencev, zlasti z ozirom na njih kvalifikacijo, ker je dosti takih, ki so prišli brez kvalifikacije v višje položaje.

Nov delavski pravilnik.

Z 20. januarjem 1929 je komisija za delavski pravilnik zaključila svoje delo. Projekt pravilnika je dobil naš savez ter bo sestavljal do 10. februarja 1929 vse protipredloge.

Pravilnik bo stopil v veljavo s 1. aprilom 1929.

Pred volitvami v Nabavljajčko zadrugo.

Dne 24. februarja 1929 se imajo izvršiti na vsem območju ljubljanske železniške direkcije volitve delegatov za občni zbor nabavljajčke zadruge.

Ta občni zbor je izredne važnosti, ker je potreba, da delegati na tem občnem zboru sklenejo prave direktive za bodoče delo in sicer res v smislu načel zadrugištva ter razširijo delokrog zadruge. Prenehati se mora s sistemom, ki naj bi vsako leto izkazoval čim večje čiste dobičke, članstvo pa enostavno zadovoljil koncem leta s 5% povračilom od zakupljenega denarja.

Važna naloga pa čaka letos delegate tudi v tem, da pravilno in za zadrugo kot člane neškodljivo rešijo vprašanje sukcesivne osamosvojitve sedanje filijalke v Mariboru. Povdarjamo, da je treba to vprašanje rešiti pravilno, ker razsekati na dvoje je lahko, zlasti, ako se ne gleda na posledice.

Pogubonosno pot je jadrata nabavljajčka zadruga letos pod zvezarskim vodstvom in gospodje zvezarji so napeli tudi za letošnji občni

zbor vse sile, da bi obdržali vodstvo zadruge v svojih rokah. Ker se zavedajo, da bi jim letos članstvo nabavljajčke zadruge izreklo odločno nezaupnico, naj jim pomagajo dosednji delegatje, potom katerih se bodo razposlale glasovnice in kjer delegatje še niso bili izvoljeni, je pa upravni odbor enostavno imenoval g. progovne mojstre, postajenačelnike in sekcijske načelnike za one, ki bodo glasovnice delili delavstvu in jih nosili po progih. Samo one glasovnice, ki jih ti gospodje ne bodo mogli razdeliti, bo šele nabavljajčka zadruga razposlala pod kuverto.

Ironija je cel razpis volitev, zlasti pa oni del, kjer se govori, da naj se prepreči vsaki volilni teror in omogočijo res svobodne volitve. Gospodje! S takimi frazami ne boste zaprli oči železničarjem in ne boste prikriili svojih namenov. Jasno je še vsem železničarjem, kako so delegati na lanskem občnem zboru stavili predlog po uvedbi proporca, da se izogne v zadrugi prepirom in izrabljanju zadruge v gotove strankarske namene. Vsi pa se še točno

spominjamo, kako **vehementno** je nastopil g. Deržič proti temu predlogu in izjavil, da je on in s tem zveza **odločno** proti temu.

Kako hočejo zvezarji letos upejlati v zadrugi svoje gospodstvo, je jasen dokaz dejstvo, da so na svojih sejah sklepali, da ne bo nihče, ki ni član zveze, izvoljen v odbor. In zakaj se gospoda boji kontrole? Navedemo le par zgledov:

»Zarji«, železničarski godbi, je »zvezarski« upravni odbor nabavljaoke zadruge enostavno odbil prošnjo za podporo. Ko je »Ujedinjeni savez« letos zaprosil za mal prispevek k veselici, katere čisti dobček je namenjen izrecno za **podporo onemoglim in reduciranim članom-železničarjem**, je bila tudi ta prošnja odbita.

Ko pa je prosil za podporo »Sokol v Šiški«, mu je upravni odbor hitro odobril podporo. Za sokolsko organizacijo je imela železničarska nabavljaočka zadruga denar, za že-

leznčarski savez pa seveda nima pare.

Vprašamo nabavljaočko zadrugo, kake zneske je izplačala letos za božič direkcijiskim organom in višjim uradnikom in za kaj se je izplačalo posameznim uradnikom kar po 1500 Din? Po kakih statutih se je dovolila podpora Jugoslovanski Matiči?

Vprašamo tudi, kako nagrado je dobil g. Čerček za neumorno delo pri zrušenju gospodarske poslovalnice, in ali je bilo res potrebno za to »zrušenje« votirati imenovanemu gospodu težke tisočake?

V prihodnji številki prinesemo še par zgledov o vzornem delu zvezarske gospode, že danes pa apeliramo na vse zavedne železničarje, da ukrenejo vse, da se zvezarski gospodi, ki železničarjev noče poznati, pokaže hrbet in izvoli za delegate le odločne in zavedne sodruge.

Železničarji — prevzemite nabavljaočko zadrugo v svoje roke!

Redukcije.

Sa pripremanjem novog budžeta naišlo je i novo zlo za državne službenike: **redukcija**. Redukcija državnih službenika je danas središte interesa. Sa riječi redukcija utišalo se do sada sve: one koji viču na velike poreze, na lošu administraciju, na manjkavo zakonodavstvo, na nevaljalu vladu, na vanparlamentarni režim i t. d. Pred parolom redukcije ustuknuli su svi oni mnogobrojni politični mešetari i dilkoši u našoj zemlji, koji su do 5. januara upravo zapuštali svijet parolama o demokratizmu, slobodama i poštenjem.

Redukcija! Riječ, kojom jedni operišu kao kamenom mudrosti i spasonosnosti, a drugi — svi državnih službenici — pred njom dršču kao pred najgroznijom aveti. I do sada je bilo redukcija. I te koliko! Medjutim, uvijek samo onih, koji nisu bili poćudni ovoj ili onoj partiji ili direktoru, najčešćije onih najboljih i najvrijednijih, pa je opravdana bojazan, da će se tako postupiti. Tko je više vrijedan, taj više strahuje. O »objektivnosti i nepartajičnosti« predstojećih redukcija ne može biti ni riječi. Ta redukcije će vršiti isti oni partizani, koji su ih vršili i do sada.

Da se ta avet od državnih službenika, barem onih u privrednim poduzećima, jednom za uvijek otkloni, mi smo predlagali, da se uprave istih stave na komercijalnu bazu. Da se je to učinilo, redukcije nebi prijetile vječno i kod svake izmjene vlade. A ovako, one će stalno lebđiti nad našim glavama, neznajući nikad, koga će da stigne. Uslijed toga, danas, od te aveti nije nitko neugrožen, u kojoj god se državnoj službi nalazio.

A da li su zaista redukcije potrebne? Na to pitanje teško je odgovoriti iz mnogo razloga. Pitanje je uopće, na kojim osnovima misli država da gradi svoju buduću egzistenciju. Koje sve i kakove funkcije misli zadržati u svojim rukama, a što sve propustiti privatnoj inicijativi. Hoće li da bude država žandara i policaj, ili će se brinuti za blagostanje i pravednost svima građanima, i na taj način, skinuti sa sebe najveći dio žandarmasko-policajskog i militarističkog tereta. Sve su to

važni faktori u određivanju broja službenika, koji može biti jednoj državi potreban za njezino uspješno bitisanje. Nu slažemo se uvijek time, da se reduciraju oni mnogobrojni partizani i korupcionisti, koji su zaposjeli važne pa i najviše državne službe, nu odlučni smo protivnici, da se dira u egzistenciju onih mnogobrojnih nižih službenika i radnika, koji teško i savjesno rade na svojim dužnostima.

Mi ćemo se na pitanje redukcija još opširno vratiti, a za ovoga puta donosimo još nižu tabelu o broju državnih službenika. Istih u našoj zemlji imade:

U direktno neproduktivnim ustanovama ima zaposleno ukupno 75.643 službenika građanskog reda, koja suma obuhvata 63.079 službenika razvrstanih po zakonu o činovnicima (činovnika I., II. i III. kategorije, zvaničnika i služitelja, koji jedino dolaze u obzir za penziju, po ispunjenju zakonskih uslova razume se), zatim 12.564 dnevničara, kontraktualnih i honorarnih činovnika.

Službenika vojnog reda ima ukupno 36.914 i to: 8051 oficira i 28.863 podoficira, među koje su ubrojani i svi žandarmi.

Preglednosti radi iznosimo odmah na ovome mestu i nekoliko podataka o broju službenika u privrednim preduzećima i ustanovama, dakle direktno produktivnim ustanovama.

Ukupno razvrstanog osoblja (činovnika u kategorijama, zvaničnika i služitelja) ima 50.656, a sa dnevničarima, kontraktualnim i honorarnim činovnicima, 70.867. Od toga, samo na saobraćajne ustanove dolazi 30.940 razvrstanih službenika i 6356 dnevničara, u koje se računaju i 5659 radnika.

Ili ukupno: 64.754 činovnika, 23.941 podčinovnika, 11.695 služitelja, 32.775 diurnista, 2345 namještenika zračne plovidbe, 8051 oficira, 11.861 podoficira, 17.002 žandarma i policaj.

Ukupni izdaci za ovaj kadar državnih namještenika predviđeni su projektu budžeta bivše vlade sa Din 2.709.259.971. Poprečno na svakog službenika otpada Din 14.770 godišnje ili Din 1230 mjesečno.

Novi načrt delavškog pravilnika.

Radi malega prostora priobćujemo danas glavne smernice novog pravilnika. Novi načrt se **bistveno** razlikuje od prejšnjega ter predvideva sledeće:

Razdelitev delavstva v profesionaliste, polkvalificirane in pomožne delavce.

Polkvalificiran delavec je oni, ki vrši delo profesionalista, ki pa se ni redno izučil in nima učnega spričevala. Tudi navaden delavec postane lahko polkvalificiran, ako je pri profesionalnem delu prebil najmanj tri leta in dobil povoljno oceno.

Stalen postane delavec, ako je naš državljan, vojaštine prost, star

24 let in ima tri leta neprekinjene službe.

Za začasnega delavca velja 15-dnevni odpovedni rok.

Stalnemu delavcu pa prestane služba:

- Če postane duševno ali telesno nesposoben za službu;
- ako je eno leto bolan;
- če izstopi iz državljanstva;
- če izostane iz službe brez opravila 5 dni;
- po razsodbi rednega sodišća;
- ako je disciplinsko kaznovan z odpuštom;
- ako je upokojen;

g) ako odpove službu z enome-sečnim rokom.

Prednost pri nastavitvi imajo delavci, ki so že v službi.

Delovni čas je določen dnevno 8 ur, ob sobotah pa 7 ur. Čezurno delo navadne dni se plaća s 50 odstotki, ob nedeljah in praznikih pa se plaća s 100 odstotki.

Plaće so dnevne in se napreduje v osnovni plaći avtomatično po službenih letih.

Poleg osnovne plaće se da še »povećana plaća«, ki se odreja po draginji, sistemu dela, sposobnosti delavca itd.

Kjer služba dopušta, zlasti pa v delavnicah in kurilnicah, se lahko uvede akordno delo.

Dopust pripada delavcu po 3 letih službe in sicer od 3 do 10 let 10 dni, od 10 do 20 let 15 dni, nad 20 let 20 dni.

Penzijski fond se osnuje in vplaćuje v njega prispevke v enakem razmerju delavac in direkcija. Penzijsko zavarovanje je obvezno.

Profesijonist bi plaćal mesečno 70 Din, polkvalificirani 50 Din, pomožni delavec pa 40 Din.

Pravico do penzije bi dobio po 12 letih članstva za se, za rodbinsko pokojnino pa po 6 letih članstva.

Po 12 letih bi dobio profesionalist 500 Din mesečno, polkvalificirani 360 Din in pomožni delavec 285 Din. Za vsako nadaljno leto bi se penzija povećala za 6,5 odstotkov.

Pred skupšćino bolniške blagajne.

Dne 10. februara 1929 se sestane redna letna skupšćina bolniškega fonda, oziroma novo izvoljeni skupšćinari.

Tozadavno je izdala direkcija sledeći razpis:

Razpis štev. 6-I. H. F. 1929.

Predmet: Zborovanje obl. del. skupšćine bolniškega fonda dne 10. februara 1929. Vsem službenim edinicam in gg. skupšćinarjem!

Vsled odluka gospoda ministra za promet štev. 1696-28 se vrši redna oblastna skupšćina bolniškega fonda v Ljubljani 10. februara 1929.

Oblastna skupšćina bolniškega fonda bo pričela zborovati ob 9. uri v razpravni dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta, pod predsedstvom gosp. inž. Müller-Petrića kot predsednika oblastne uprave odbora po nastopnem dnevnom redu:

- Poročilo oblastne uprave odbora;
- proračun za leto 1927-28;
- poročilo nadzorstvenog odbora;
- predlog o razrešnici;
- razprava o proračunu za leto 1929-1930;
- volitev novega oblastne uprave odbora;
- volitev novega oblastne nadzorstvenog odbora;
- volitev novih delegatov za glavno skupšćinu;
- samostojni predlogi;
- slučajnosti.

Pristojne službene edince naj o tem obveste:

- Dokazno skupšćinarje na podlagi razpisa štev. 132-I. H. F.-1928 in štev. 156-I. H. F.-1928.
- Člane bolniškega fonda.

Naši sodrugi, ki so izvoljeni kot delegatje, se morajo skupšćine **obvezno** in **polnošćevilno** udeležiti.

Po treh letih dela čakajo novozvoljene sodruge težke naloge. Skoro v vseh vprašanjih se bo treba boriti za zboljšanje položaja in za pridobitev osnovnih pravic. Energićno bo treba nastopiti proti centralnemu upravnomu odboru in ga prisiliti, da bo upošteval predloge, ki pridejo iz vrst železnićarjev.

Pozivamo pa tudi ostale ljubljanske sodruge, da se skupšćine udeležo kot poslušalci in dokažemo s tem, da se zanimajo za razmere v bolnišćem fondu, da zahtevajo zboljšanje in uveljavljenje novih pravic.

Naši sodrugi so stavili za letošnju skupšćinu sledeće predloge:

Predlog za izmenu uredbe in pravilnika.

Dosedanja uredba in pravilnik o bolnišćem zavarovanju sta nejasna, si v marsićem nasprotujeta ter dopuščata različno tolmaćenje predpisov, zlasti v pogledu pravic osoblja. Dosedanja praksa je zlasti v centralnem upravnom odboru većkrat dokazala, da se nejasnost doloćb tolmaći skoraj dosledno v škodu zavarovanemu osoblju. Da se temu v bodoće izogne, je nujna potreba, da se sklepi dosedanih treh oblastnih skupšćin oživotvorijo ter da se že na letošnji glavni skupšćini izdela osnova za definitivno uredbo in pravilnik o bolnišćem zavarovanju državnog prometnog osoblja.

Naporna služba ubija. Železnićar mora imeti jednake živće. Stalno uživanje prave kave pa jih unićuje. Skrbna žena kuha zato za zajutrek žiko, ki živće naravnost pomladi. Ime »žika« zadostuje. Napišite to ime v nakupovalno knjićico in dobite pravo žiko v rdećih zavitićih.

Polno penzijo bi dobio po 36 letih.

Vraćunanje prejšnje službe.

Privatna služba se uraćuna le profesionalistom, in sicer polovico, a najveć 10 let.

Plaće so predvićdene:

Profesijonisti	Polkvalif.	Pom. del.
Leto	Din	Din
1.	26.—	24.—
2.—3.	30.—	26.—
4.—6.	34.—	28.—
7.—9.	38.—	30.—
10.—12.	42.—	32.—
13.—15.	46.—	34.—
16.—19.	48.—	35.—
itd.		
do najviše	58.—	40.—

K temu pride še **povećana plaća**, ki pa sme znaćati: a) pri profesionalistih najveć 50 odstotkov osnovne plaće, b) pri polkvalificiranih najveć 40 odstotkov osnovne plaće in c) pri delavcićih najveć 30 odstotkov osnovne plaće.

Savez bo te dni sastavil svoje protipredloge in v prihodnji številki bomo prinesli izćrpen izvlećek tako pravilnika, kot naših protipredlogov.

Redna oblastna skupšćina sklene kot podlagu za izmenjavo uredbe in pravilnika sledeće sklepe, kateri naj se predlože prihodnji redni glavni skupšćini v Beogradu kot soglasen predlog ljubljanske oblastne skupšćine. Nova uredba in pravilnik naj sloni na sledećih principih:

1. Zavarovani moraju biti vsi železnićari, aktivni, upokojeni, provizionirani, milošćinari, tako nastavljeni kot delavstvo in tudi pogodbeni delavci in snaićilke.

2. Zagarantira naj se bolnišćem fondu popolno avtonomiju in neodvisnost od ministarstva saobraćaja. Samouprava oblastnih uprav naj se izvede tudi v praksi s pridržkom, da sklepi oblastnih uprav ne smejo kršiti uredbe in pravilnika. Za centralno upravo in nepredvićdene splošne izdatke ter rezervni fond naj prispevaju vse oblastne uprave gotov procent, doloćen na redni glavni skupšćini.

3. Pri nastavitvi zdravnikov odloćuj oblastni upravni odbor, kateremu so zdravnići direktno podrećeni.

4. Vsi zaključki glavne skupšćine postanejo takoj izvršni in v pogledu dajatev in pravic obvezni s prihodnjim prvom obojestransko.

5. V pogledu pravic naj se izvede in osoblju zagarantira sledeće pravice:

- Lećenje v bolnicah, zdravilišćih, sanatorijih in toplicah, zajedno s prehrano, stanovanjem, taksami ter vsem zdravljenjem bodi brezplaćno za vse zavarovane ćlane ob popolni ohranitvi hranarine, ki naj se upravićencem v celoti izplaćuje.
- Za ćas boleznij naj se zagarantira osoblju za prve tri dni prejemke od strani državne prometne naprave in šće, ako bolezen traja već kot tri dni, pripadaj za ves ćas hranarina.

Hranarina naj se izplaćuje koncem meseca zajedno s plaćo ter naj se podališa pravica do hranarine na 52 tednov in po viša na 100 odstotkov. Podpora za otroke (zdravljenje, pogrebne itd.) pripadaj do 23. leta, ako so otroci brezposelni, ali nadaljujće šolanje in so v oskrbi starišćev.

c) Vsa za zdravljenje potrebna zdravila, toraj tudi spcijalna, naj se izdajaju brez vsake omejitve.

6. Budjetiranje od strani centralne uprave naj se odpravi ter razpolagaj z vplaćanimi prispevki ćlanov in enako visokim prispevkom državnih železnice kot delodajalca, oblastni odbor.

Predlog za izmenjavo pravilnika za lekarsko službu.

Poleg spremembe pravilnika, v kolikor to zahteva samouprava bolniškega fonda, katero zahtevamo z izmenjavo uredbe in pravilnika v bolnišćem fondu, naj se izpremene še doloćbe ćl. 18 v toliko, da se ima za prešćirbo prevoza zdravnića na dom, ako je oddaljen preko 3 km, pobrićati sicer ćlan fonda, a stroške za ta prevoz nosi fond kot tak.

Strošći za zdravnićki pregled.

Po dosedani praksi mora nositi strošće za pregled u slućaju zdravljenja v toplicah ćlan, ki zaprosi za zdravljenje. Ker spada zdravljenje v toplicah, kopališćih in sanatorijih med redne dajatev fonda in je po pravilniku to zdravljenje vezano na odobrenje g. šef-zdravnića, oziroma komisije, predlagamo redni skupšćini v sprejem sledeći sklep:

Vse preglede za zdravljenje v toplicah, kopališćih i sanatorijih plaćaj bolnišćki fond. ćlan nosi strošće za pregled le v tem slućaju, ako se pritoži proti zdravnišćkomu izvidu ene ali druge zdravnišće instance bolniškega fonda.

Prejemki za čas ambulantnega zdravljenja.

Tekom zadnjih let je uprava za eventuelni izgubljeni čas radi ambulantnega zdravljenja železničarjev — delavcev in profesoristov — (zobozdravljene, preiskava radi predpisov zdravil ob delazmožnosti itd.) zaračunala cele prejemke. Tekom letošnjega budžetnega leta pa je radi premalnih kreditov izdala odlok, da se ima zaračunati v delavni čas samo faktično delo, za izgubljeni čas radi zdravljenja ali preiskav v centralni ambulanti pa da se ima delavstvu odtegniti plača. Ne oziraje se na nesocialnost take odredbe v splošnem, mora oblastna skupščina konstatirati, da je ta odredba v neizmerno škodo tako upravi kakor fondu. Pri današnjih, daleč pod eksistenčnim minimumom obstoječih plačah delavstva, mora delavec računati z vsakim tudi najmanjšim odtegljajem. Ker izgubi, ako gre na ambulantno, če je v Ljubljani ali v Mariboru po par ur, ako pa je izven teh centrov, pa polovico ali celo dnevno, odlašča z obiskom in specijelno preiskavo večkrat žal tako dolgo, da je prepozno. S tem se poveča procent težko bolnih, uprava izgubi na delavni sili, bolniški fond na hranarini in poleg tega je mnogo življenj, ki bi se jih ob pravočasni preiskavi še dalo rešiti, obsojenih v sigurno smrt. Oblastna skupščina smatra za svojo dolžnost apelirati na državno prometno napravo, da ukine gornjo navedbo ter odredi, da se za čas ambulantnega zdravljenja za eventuelno izgubljene delavne ure plača prejemke. Za slučaj, da državna prometna uprava iz kakršnihkoli razlogov ta predlog odkloni, sklne oblastna skupščina, da nosi stroške za izgubljeni zaslužek radi ambulantnega zdravljenja eno polovico bolniški fond in drugo polovico državna prometna naprava.

Ta sklep se predloži kot samostojen predlog tudi glavni skupščini v Beogradu, da ga osvoji. Za slučaj pa, da bi ministrstvo odklonilo potrditev tega sklepa, oblastna skupščina sklne, da se za ambulantno zdravljenje izplačuj hranarina in tudi ta sklep predlaga kot samostojen predlog glavni skupščini.

Pred občnimi zbori podpornih društev.

Železničarji imajo tri večja podporna društva, in sicer mariborsko, ljubljansko in Vzemostno. Že na lanskem občnem zboru se je začela debata o gospodarskem položaju teh društev ter so nekateri izražali svoj dvom, da li je članarina teh društev zadostna, da osigura izplačilo določene posmrtnine vsem članom. Drugi zopet so poudarjali le humanitarno stran društev in zadnje za društva (zlasti ljubljansko in mariborsko) ugodne letne zaključke.

Ujedinjeni Savez kot najmočnejša železničarska organizacija v Sloveniji, ki ima tudi med člani pogrebnih društev pretežno večino, smatra na zadnjem občnem zboru načeto vprašanje za celó aktužno, o katerem je potrebno čim prej priti na jasno. Debate na občnem zboru, ki trajajo morda dve do tri ure, so bremenjene in so ti občni zbori zgolj formalnega značaja, da se zadosti pravilom. Delegati si tudi v kratkem času ne morejo narediti jasne slike in se opredeliti. Zato je edino pravilo, da se o tem vprašanju temeljito razpravlja in to že par mesecev pred občnimi zbori, ako se na občnem zboru sploh hoče načeti to vprašanje. Ujedinjeni Savez zato z današnjo številko odpira diskusijo o pogrebnih društvih, zlasti ali je potrebno preurediti sistem članarine in se postaviti na neke vrste zavarovalno bazo, ali pa naj se ostane pri sedanjem sistemu, ali pa bi bilo dobro združiti vsa društva v eno? Pozivamo vse sodruge, ki se čutijo v tem vprašanju nekoliko verzirane, da se oglašijo, ker več glav ve več, da se bomo nazadnje odločili za najprimernejše.

Na zadnjem občnem zboru je zagovarjal potrebo povišanja članarine g. Čerček, član uprave ljubljanskega pogrebnega društva, ki je v letošnjem »Koledarju nabavljalne zadruge« tozadevno napisal daljšo, 17 strani obsegajočo razpravo pod naslovom »Samopomoč«. V razpravi je precej štatiističnega gradiva, ki pojasnjuje razne navedbe. Radi obsežnosti prinašamo danes le najvažnejše izvečke s pripombo, da smo ta koledar razposlali vsem podružnicam, kjer ga lahko vsakdo dobi na vpogled. Na razpolago imamo še par izvodov, ki jih na zahtevo še lahko razpošljemo.

G. Čerček izvaja:

Pa tudi železniška podporna društva ne nudijo glede rednega in enakomernega plačevanja posmrtnin one sigurnosti, kot bi si jo želeli. Bili so časi, ko so plačevali mesečno 20 krajcarjev in je bila posmrtnina 100 goldinarjev (začetek lnomosta), potem je bilo 2 K na mesec za 1000 K. Vse to odgovarja relaciji 6 Din na mesec za 3000 Din posmrtnine. Prišel je čas tudi pri tej relaciji, da so se spraznile društvene blaginje, ostali so dolžni za 5, 10 pogrebov in so morali znižati posmrtnino na 300 K. t. j. za več kot polovico. (Kar bi odgovarjalo današnjemu razmerju 6 Din na mesec, 1800 Din posmrtnine.)

Tako je bilo včasih. Kako pa je danes? Ali se nam tudi lahko kaj podobnega zgodi? Ponavljam, skoro vedno je bilo razmerje 6 Din — 3000 Din. Pri nas pa smo že imeli po vojni razmerje 5 Din — 4000 Din, sedaj pa imamo v Ljubljani 6 Din — 4000 Din.

Nashe bilance zglejajo navidezno ugodne, izvzemo Vzemostno Maribor, ki se mi zdi pa še najbolj solidna.

V vseh naših bilancah ne najdeš, kake obveznosti ima društvo. Obveznosti? Ali so komu kaj dolžne? Mislim, da so dolžne plačati vsakemu članu onj znesek, za katerega on plačuje po 6 Din ali po 12,50 Din na mesec.

Mislim, da je prokleta dolžnost društev, da točno preračunajo, ali lahko drže

Izplačilo 70-odstotne hranarine za vse dni v mesecu.

Oblastna skupščina sklne, da se izplačuj 70-odstotna hranarina v slučaju bolezni za vse dni v mesecu, toraj za 30 dni, tako, da dobi vsak član, neoziraje se ali dela v turnusu ali samo na delavne dneve, za vsak dan bolezni izplačanih čistih 70 odstotkov svojih prejemkov, dokler se uredba in pravilnik v pogledu dajatev ne spremenita ter se hranarina ne poviša.

Isti princip velja za slučaj eventuelnih redukcij, oziroma vpeljave brezplačnih dopustov za delavstvo, da se tudi v tem slučaju izplača bolnim delavcem polna hranarina za vse dni bolezni.

Honorar železniških zdravnikov.

Železniški zdravniki od strani bolniškega fonda ne prejemajo takega honorarja, ki bi primerno odškodoval njih delo, da bi ti zadostili vsem zahtevam, ki jih na nje stavi uprava fonda kakor tudi zavarovalni člani.

Oblastna skupščina sklne, da se poviša honorar železniških zdravnikov od Din 30.— na Din 40.— za člana in kilometer na leto. Ta sklep predlaga glavni skupščini, da ga osvoji.

Istočasno pa skupščina nalaže novoizvoljenemu odboru v dolžnost, da preštudira sistem proste izbire zdravnikov, ki je že vpeljan v posameznih državah ter da na prihodnji skupščini poda strokovni referat o umetnosti tega sistema in njegovih prednostih, oziroma eventuelne škodljivosti tako za fond, kakor za člane.

Upamo, da so v teh predlogih izražene glavne zahteve delavstva in na vseh organiziranih sodrugih je, da s temi predlogi seznanijo vse železničarje, istočasno pa ojačajo organizacijo, ker čim več moči, tem preje bomo izdeležovali uresničenje gornjih predlogov.

svojo obljubo, ako gredo naokoli nabirati člane, da jim povedo: »boš dobil«, ali pa samo: »morda boš dobil«. Za delavce z 6 do 800 Din plače je 43 Din — 5 odstotkov njegove plače, in to ni več podpora, ki se jo da beraču ali prijatelju za vrnec, to je zanj denar. Tu naj se kolikor mogoče točno računa, da ne bo vdova razočarana, kadar zve po letih: premalo smo plačevali, ali prej so preveč izplačevali, pa ni nič za nas ostalo.

Računajmo tu najprej za posameznika, koliko in kam mora vlagati, da bo po vsej verjetnosti nabral v gotovem času nameravano vsoto.

Kako narašča kapital, ako se letno vlagja 72 Din (kot v podpornem društvu Ljubljana). Ako se nosi ta denar v nogavico, se nabere po 40 letih 2880 Din. Ako se pa nosi denar v sigurno hranilnico, kjer nese 1, 2, 3, 4, 5, 6 ali 7-odstot. obresti, se nabere v 40 letih 3520, 4349, 5671, 6339, 6898, 11.293 ali 14.370 Din.

Podobno vlogo imajo pri celi kalkulaciji leta, število let, kolikor se plačuje. Ali drugače izraženo: Pristopi mladi ali star. Teorija računa za vsak letnik posebej, koliko časa bo živel, odnosno plačeval in temu primerno mu pusti plačevati mesečne prispevke, večje ali manjše.

Ako bi hoteli dobiti siguren odgovor, koliko bi dobil posmrtnine v podpornem društvu, se moraš vprašati, koliko boš dobil obresti in koliko časa boš plačeval. Če vlagaj v hranilnico po 7 odstot., dobiš že po 23 letih onih 4000 Din. Če nalažaj po 4 23 letih onih 4000 Din. Če nalažaj po 5 in si umrl v 25. letu, si nabral šele 3436 Din. Če nalažaj po 4 odstot. in 40 let, si nabral več, kot ti nudi naše podporno društvo; dobiš 6839 Din.

Podporno društvo izenači te razlike.

Kdor umre prej, dobi ravno toliko kot oni, ki umre pozneje. Lepo in pravično. Koogar zadene nesreča, pomagajte vdovi, otrokom. Kdor ga preživi in se izživi, ta na plača.

Oglejmo si torej naša pogrebna druverjetnosti nabral v gotovom času nameravana štva, ako s enamerč kdo spušča v misli, da bi bilo dobro, da so društva sigurna.

Koliko nesejo obresti vloženega kapitala v podpornem društvu? Naložen imajo denar po 8 in 7 odstotkov, nekateri v hišah po 2 odstotka itd. Toda kateri denar? Ne onega, ki sem ga vložil kot petletni član (244 Din), temveč samo okrog 100 Din, to je znesek, kolikor odpade kapitala na vsako glavo. In se ne obrestuje po 8 odstotkov, temveč se v resnici sploh ne obrestuje. Glejmo hranilnico: Ako prejme vlogo po 6 odstotkov in daje posojila po 9 odstot., tedaj ima ona zaslužek 3 odstot. od vlog. Ako pa ona tako gospodari, da porabi za svoje uradništvo 8 odstot. od vlog, tedaj zapravlja več kot zasluži na obrestih; njena bilanca je laž, ako tega ne izkaže, in ta laž mora priti prej ali slej do izraza, ako si med tem ne pomaga kako drugače.

Podporno društvo nalaže podobno svoj ali moj okrnjeni kapital v hranilnici, po 8 odstot., kar jaz ne vem, in je zame tudi vseeno, kaj z njim dela. Uspeh je ta, da znašajo režijski stroški več kot pa donos na obrestih. Glej bilance vseh podpornih društev. Z drugimi besedami: kapital se nadenja od režijske, o obrestih pa niti govora ne more biti. V Mariboru bodo letos obresti verjetno večje kot režijske. Tudi do leta 1931. bodo večje, ali potem? Ko se izplača vsakemu, ki je že 25 let član, celih 8000 Din akontacije? V Ljubljani so tudi že podobno mislili in bi rabili za tako akontacijo okrog 4 milijone Din; enega že imajo, trije milijoni še manjkajo, kdo jih posodi?

Ali plačujemo premalo? Po teoriji da. Plačati bi morali po teoriji v ljubljanskem podpornem društvu v letu 1922 2 milijona 40.000 Din; računano za vsak letnik posebej po tabelah umrljivosti in obrestno-obrestnega računa; plačamo pa le, kot iz bilance razvidno, 786.347 Din.

Kaj drži naša društva pokonci? Mesto umrlega železničarja sprejmemo drugega. S tem itak računamo. Pristopi pa poleg tega še vedno nekaj novih članov. Število se množi in raste. Odpadlo in odstopilo je precej članstva.

V interesu onih, ki težko plačujejo svoje mesečne prispevke, pa ključem: ne zanašajmo se na slučajel Kaj se da narediti?

Uprava, režijska požre pri teh društvih vse obresti. Če bi imeli eno samo društvo, bi bile iste režijske, če bi tudi seštel vse odtegljaje v eno vsoto. Recimo, da bi plačevali po 20 Din mesečno (40 Din za ženo in zase). S tem se začne zbirati kapital, iz tega začnejo rasti obresti.

Ni moj namen agitirati za ali proti samopomoči, za ali proti podpornim društvom za ali proti kakim zavarovalnicam. Mislim, da sem storil svojo dolžnost s tem, da opozorim na ta dejstva i društva i člane, da popravijo, ako ni kaj v redu.

K. J.:

Podporni ali zavarovalni način.

(K občnemu zboru podpornih društev.) Odgovarjajoč kapitalističnemu duhu časa prihaja celo iz delavskih vrst prizadevanje, podporni način naših društev nadomestiti iz zavarovalnim. Za ljubljansko podporno društvo je zadeva že docela jasna. Odbor tega društva je v pretečenem letu dopostal vsem svojim zaupnikom tozadevno vprašanje s prošnjo, da se naj s članstvom načelno posvetujejo in o zaključku poročajo. Odgovori so vseprek za ohranitev podporega načina, nobeden zaupnik ni priporočil zavarovalnega načina. Tako pač za podporno smernico na občnem zboru ni nikake bojazni.

Zavarovalni način uvajati v času, ko ima dosedanjí način dovolj lepe tradicije, to se v načelu pravi, iz podpore potrebnega železniškega proletarca zbrati čim večji kapital, čigar same obresti naj bi krile posmrtnine in režijske. V konkretnem bi za ljubljansko podporno društvo v kritje odpravnin in režijske bilo potrebno letno okrog 630.000 Din obresti, v kar odgovarja pri 7% obrestovanju 9 milijonov kapitala. Dokler tega ni, plačuj železničar čim večjo članarino in zadovolji se s čim manjšo posmrtnino. In kar boš s trdom, z odpovedavanjem, požrtvovalno znošil na kup v društvene zavarovalne svrhe, tega se utegne svoj čas razveseliti fiskus, da mogoče je, da že po preteku nekaj let uspeh tvojega truda ne bo imel nikake vrednosti. Ozmimo se v preteklost samo za 15 let!

Zavarovalni princip je nepodan, za daljše, gospodarsko nesigurne roke, kakoršnih se nahajamo dandanes, neprikladen, podporni princip pa, kljub, odgovarjajoč potrebam sedanjosti, ker se gospodarskim odnošajem lahko prilagodi, kar dejansko doživljamo. Nikakor ne misli železničar, kakor pristaji primitivnega kapitalizma, da boš zavoljo svoje posmrtnine (sedaj 4000 Din) bolj siguren, če boš nabral mnogo milijonov, kajti svetovni, veliko-industrijski-organizirani kapital, ti bo prej ali slej že povedal, kaj in koliko so tvoji prihranki vredni.

Želeti bi bilo seve sigurnosti zastran vrednosti naše posmrtnine. Vendar to doseči, in v naši moči. Sigurnost je za nas dosegljiva samo v pogledu števil, v pogledu vrednosti pa ne. Računsko lahko ustanovimo pogoje, da bodo zaostali slehernega člana zanesljivo prešli 4000 Din. Ne da se pa ustanoviti, če bo ta številka čez 10 let še zadostovala za kritje pogrebnih stroškov. Kaj pa je danes sigurno? V času, ko vse drvi brezčutno k altarju mamona, ko manjka umerjenosti, stvarnosti, poštenosti in naposled zakonitosti, vendar kot pametni ne boš pričakoval kakoršnekol sigurnosti. Podporno društvo agitira s tem, da je letos gladko izplačevalo članskim zaostalim po 4000 Din. To bo de moglo i v naprej, o čemur se lahko vsakdo uveri. S kalkulacijo za dvajset ali celo štirideset let se zavoljo njene brezplodnosti in zavoljo sedanje tendence društva ni potrebno vkvvarjati. Času in sredstvom primerno z odgovarjajočo podporo zamašiti vrzel, ki je nastala zaostalim po smrti člana, bo vedno gonilna sila podpornih društev.

Svoj čas je najslabše plačan železničar v to svrhu žrtvoval eno štiridesetino svoje plače, zaostali pa prejeli enoletno plačo kot odpravnino. Danes se zahteva od istega železničarja samo ena osemdesetina plače (polovica od poprej). Kot odpravnino pa prejmejo zaostali okroglo tri četrtine njegove letne plače. Tako se lahko reče, da je danes podpora izdatnejša in naj ostane v toliko izdatnejša, ker je vsekakor tudi potreba izdatnejša. Potreba te izdatnejše podpore tudi ne bo prestala in bo društvu vedno nove člane dovajala.

Protivna je zahteva v bilanco vnašati obveznost podporega društva. Ljubljansko društvo, ki ima 13.000 članov, bi moralo, sledeč takšni zahtevi, izkazati v letošnji bilanci dolg 52 milijonov. To bi bilo najmanj resnično ker to vsoto bo treba društvu izplačati šele v 100 letih, ko okroglo letno samo 130 članov umrje. Faktičnega dolga pa društvo nima. Ne vnašajte torej v verodostojno bilanco sofizmo. V prilog podpore ni v gorenjem članku mikahkih nagibov. Le kapital in čim višje obresti tvorijo vodilno misel kot grozeč odsev najčistejše manšesterske doktrine.

Beračem dajemo mesečno gotovo več kot društvu članarine (6 Din). Kakšne obresti pa donaša to? Kot člani družbe smo so-

**Proti
kajlju
katarju**

**Kaiserjeve
prsne
karamele**
s „3 jelkami“

V lekarnah,
drog in kjer
so vidni pla-
kati.

krivi nedostatka beračev in obdolžimo se z milodari. V tem primeru niti ni miloščina dobrodelnost. Organizirana miloščina, kakor se javlja v podpornih društvih, pa je dobrodelnost. Tu ni misliti na kapital, ki naj nosi obresti, marveč naj nosi podporo. Nabiramo denar, da z njim delimo podpore; le dobrodošel nam sme biti odnošaj, če ta kapital tudi nosi obresti. Obresti od tega kapitala sploh ne želimo, ker vemo, da kapital daje obresti le tedaj, če pride v stik z živo delovno silo, ki ustvarja nad vrednost v obliki obresti. Čim višje obresti, tem slabši položaj delavca, ki jih z znojem in čisto s krvjo ustvarja. Kakšno zadovoljstvo pa je to, če letna članarina, 72 Din, 40 let nalagana v »sigurno hranilnico« daje 14.370 Din, ko vendar nihče ne ve, če bo ta vsota zadostovala v nabavo mrtvaškega pota, kaj šele v kritje pogrebnih stroškov? Dočim se bo moglo podporno društvo, »na prste izračunano« po vse hprilikah soditi, za pri njem naloženo miloščino v mnogo primernejši obliki odzvati našemu pričakovanju.

Prazna je tudi zahteva, da bi morale pri podpornih društvih že same obresti kriti vso režijske. Pomislite na začetek, ki je bil brez režijske. S porastom društva pa raste tudi režijska in žal hitreje kot kapital, vendar tudi to ne dosledno. Ljubljansko društvo se že letos približuje dejstvu kritja režijske z obrestmi, čeprav je izplačevalo domnevno previsoko odpravnino. Ob manjši odpravnini ali višji članarini bi bil takšen uspeh pač prej dosežen. Pri tej članarini (Din 6) in tej odpravnini (Din 4000) pa bodo kljub vsemu že prihodnje leto obresti docela krile režijske.

Res je, da bi bila režijska nekaj cenejša, če bi se podporna društva združila v eno (fuzionirala). To pa ne more biti sad ene poedine glave, marveč mora ta zahteva oživeti v prizadetih društvih samih. Veliko oviro v to uresničenje bi mogoče pomenilo mariborsko društvo, ki svojim članom že danes nudi ugodnosti preko svojih moči. Združevalni moment pa bi vseeno moral in mogel tvoriti samo podporni in ne zavarovalni vidik. Če mislimo na fuzijo, ne podirajmo podpore tendence pri v postev prihajajočih društvih. Pozneje, če se bo ustalil tok časa, uteegnemo se ustaliti tudi mi.

V čem je torej naše vprašanje? Da z najmanjšimi žrtvami dosežemo skupno najboljši, času prikladen učinek. Podpornemu društvu je na srcu skrb za člana, zavarovalnemu društvu pa glavna skrb obogateti društvo na strošek člana. Ne dajmo se po številkah varati, one tudi ne povedo vsega. Oni, ki se je pred 30 leti zavaroval za slučaj smrti za 16.000 kron, je mnogo več žrtvoval, nego oni, ki je v tistem času vstopil v naše podporno društvo, ki mu danes isto nudi. Če to prevladamo, ne bo smel nikdo trditi, da smo prišli neprimerni na občni zbor podporega društva.

Volitve delavskih zaupnikov ustavljene

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo uredbu, da se volitve delavskih zaupnikov sedaj ne izvršijo in da ostanje do nadaljnjih odredbe stari zaupniki. Tam pa seveda, kjer so volitve letos že izvršene, veljajo na novo izvoljeni delavski zaupniki.

Skoraj sigurno je gornji ukrep prvi atak na sedanje delavske pravice in na socialno zakonodajo, katere zmanjšanje zahtevajo gospodarski kapitalistični krogi v svojih spomenicah. Dolžnost delavstva pa je, da se sedaj še trdneje oklene svojih razrednih strokovnih horganizacij, da se v njih bori ne samo za ohranitev dosedanjih pravic, ampak še za nadaljno zboljšanje svojega položaja. Čim močnejša je strokovna organizacija, tem uspešnejše so zahteve delavstva.

Delavstvo naj vzame to v vednost, delavski zaupniki pa naj vrše svoje funkcije neprekinjeno dalje in sicer vedno in povsod roko v roki z organizacijo.

Kapitalisti kriče proti sedanjí zakonodaji, delavstvo pa bo stalo budno na straži, da odbije naskok kapitalizma. Zaupniki se morajo veljaviti povsod in institucija zaupnikov mora obstati in se njen delokrog še razširiti.

Iako cvije — za nevolju im je!

Naši žutokljunaši — posle zabrane pljačke bijednih železničarja pomoću službenog železničkog aparata — začekali su kao guje u procjepu. Da prikriju opravdanost postupka sa zabranom nasilnog ustezanja članarine, oni su izbacili parole: kako se za boga udruženje počelo proganjati i kako je naišlo na neku »službeno zabranu«. Ta železničari! Dignite se i spasavajte udruženje od naleta »reakcije«, koja, evo neda, da mi radimo u vašu korist. Neda pa neda! Neda ma da smo »nacionalni« i ma da smo »narodni«. Samo ministarstvo saobraćaja i generalna direkcija postali su, evo, »antidržavni elementi«. Ta ne dajte to železničari! Spasavajte udruženje! Zahtijevajte, da Vam se pare i nadalje oduzimaju za »nacionalnu« i »narodnu« borbu! Ovako su od jednom zagudili.

Nu gospoda žutokljunaši nika samo gude. Mi znamo, da če im bez opljačkanih željezničarskih para biti teško živjeti na tome svjetu, međutim, moraju se pomiriti s time, da je te plačke bilo pre i pre dosta. U ovoj zemlji će se teško još naći budala, koje će htjeti ići njima na lepak. Morate se ujedno pomiriti i s time: ako želite među željezničarima postojati, onda se morate primiti posla i za njih raditi. Dosta ste se grijali na tuđemu suncu i živjeli o tuđem bijelom kruhu, sada treba da živite o svojem. Radom i vrijednošću treba da si ga steknete. Nećete li to, tada vam ne vrijedi ni siktati, jer guja, koja je štetna po ljudstvo, kad je jednom u procjepu — mora i da ugine.

Obćni zbori.

Sekcija vlakospremnoga osoblja Ljubljana sklicuje redni obćni zbor u sobotu, dne 16. februara 1929 ob 15. uri popoldne u prostorih Delavske zbornice na Miklošičevi cesti u I. nadstropju. Dnevni red:

1. Poročilo predsjedstva: a) tajnika, b) blagajnika, c) revizije.
2. Poročilo centralnoga zastopnika.
3. Volitev novoga odbora.
4. Določitev smernic za bodoće delo.
5. Dolžnost vseh službe prostih sodrugov je, da se udeležijo obćnoga zbora.

Sekcija profesionalistov in kurilniških pomožnih delavcev Ljubljana sklicuje redni obćni zbor u sobotu, dne 9. februara 1929 ob 15. uri popoldne u prostorih Delavske zbornice na Miklošičevi cesti u Ljubljani, I. nadstropje. Dnevni red:

1. Poročilo sedanjega odbora.
2. Poročilo delegata centrale.
3. Volitev novoga odbora in združitev obeh sekcija u enotnu sekciju.

Logatec.

Obćni zbor naše podružnice se vrši u nedeljo, dne 24. februara 1929 ob 10. uri popoldne. Kraj sporočimo vsem pravčasno. Dnevni red obćnoga zbora je obćajen in bo poročal tuđi delegat centrale, ki nas bo seznanil z novim delavskim pravilnikom.

Ormož.

Podružnica U. S. Ž. J. sklicuje u nedeljo, dne 3. februara 1929 ob pol 8. uri zjutraj u prostorih gostilne Gaberc redni letni obćni zbor. Dnevni red je:

1. Poročilo odbora.
2. Razrešnica.
3. Poročilo delegata centrale.
4. Priredila novoga delavskoga pravilnika.
5. Volitev novoga odbora.
6. Razno.

Pozivamo vse sodruge, da se obćnoga zbora sigurno udeležijo.

Zidani most.

Naša podružnica obdrži letošnji redni obćni zbor u sobotu, dne 9. marca 1929 ob pol 8. uri zvečer u prostorih pri Mozerju.

Dnevni red obćnoga zbora je obćajen; poleg ostalega pa bo poročal delegat centrale o skupščini bolniške blagajne, novem delavskom pravilniku in ostalom delu. Izvolili bomo tuđi delegata za kongres. Pričakujemo od vseh članova polnoštevilne udeležbe.

Celje.

Obćni zbor podružnice Ujedinjenoga Saveza Željezničarjev Jugoslavije u Celju se bo vršil u nedeljo, dne 17. marca ob 8. uri popoldne pri »Zelenem travniku«. Dnevni red priobćimo prihodnjic.

Videm-Krško.

Naša podružnica sklicuje redni letni obćni zbor u nedeljo, dne 10. marca 1929 popoldne u Rajhenburgu. Lokal, uro in dnevni red obćnoga zbora sporočimo prihodnjic.

Udeležba za vse sodruge obvezna.

Čakovec.

Obćni zbor naše podružnice se bo vršil u nedeljo, dne 24. marca u Čakovcu u prostorih gostilne Bačula. Vse natančneje obavestimo prihodnjic.

Iz centralne uprave.

III. kongres Ujed. saveza žel. Jugoslavije se vrši neprekidno dne 14. in 15. aprila 1929 u Zagrebu.

Dnevni red kongresa je:

1. Otvoritev kongresa, pozdravi, poročilo poslovne komisije.
2. Deбата k letnim poročilom, abso-lutorij, volitev novoga odbora.
3. Položaj delavcev in socijalno politične naloge sindikatov.
4. Zakon o državnom prometnom osobju — pravilnik sporednih prinaložnosti.
5. Delavski pravilnik in osmerni delavnik.
6. Savez in kulturne, gospodarske ter politične organizacije.
7. Finančna vprašanja in sprememba pravilnika.

Navodila:

Centrala bo izdala tekot februara tiskana letna poročila. Za kongres veljajo sledeći predpisi:

Kongresu prisostvujuje:

1. z glasovalno pravico:

- a) delegati članova in sicer izvoljeni po podružnicah in to na prvih 100 članova po eden in za svakih nadaljnjih 200 članova zopet po eden;
- b) člani upravnoga in izvršnoga odbora ter
- c) člani nadzorstva;

2. s posvetovalno pravico:

- a) odposlanci ujedinjenoga radničkoga sindikalnoga saveza;
 - b) odposlanci sorodnih strokovnih organizacija, ki so u sklopu USS-a.
- Število članstva posameznih podružnica se določi na ta način, da se uzme skupno število vplaćanih članova u času od 1. jula 1928 do 1. januara 1929 in se to deli s 6. Pri onih podružnicah, ki so bile ustanovljene šele zadnje mesece (Murska Sobota, Slov. Gradec, Pakrac, Vel. Bečkerek, Boh. Bistrica, Novi Marof, Sibenik, Konjice), pa se uzme faktično število članova na dan 1. januara 1929.

Obćni zbori podružnic se moraju vršiti vsi u času do 1. aprila 1929, torej tekot meseca februara u marca 1929. Naroćamo vsem podružnicam, ki obćnih zborova še nisu doloćile, da centrali do 10. februara 1929 sporoćijo toćno dan, uro in kraj, kje bo bćni zbor, da ga objavimo u časopisu in pošljemo referenta.

Centralna uprava USŽJ.

Zborovi i sastanci.

Jasenovac.

U nedelju 6. januara održali smo vrlo dobro posjećen sastanak, kojem je prisustvovao i drug Korene iz Zagreba. Sastanak je bio dobro posjećen i suprotno tome, što nam je neki zlobnik zametnuo našu poštu i što do samoga dolaska druga Koreneja nismo uopće znali, hoće li delegat iz Zagreba doći ili ne. Nu svi neka znaju, da se nas na ovaj način u našem radu ne može obuzdati. Neka znadu i to, da ćemo se mi protiv šikaniranja ove vrste znati odlučno i braniti. Na to opozorujemo naroćito g. šefa stanice, koji, izgleda, naš »Ujedinjeni Željezničar« nikako ne šmeće i radije ga danima povlaću u svojoj kancelariji, nego da ga izruću nama, koji smo mu vlasnici.

Na sastanku je opširno govorio drug Korene o svima pitanjima, koja su nas kao članove i podružnicu mogla interesovati. Naroćito nam je pojasnio postupak sa izborom radničkih povjerenika, te postupak sa primanjem u penzioni fond radnika. Isto se je opširno zadržao na potrebi dizanja i jaćanja organizacije, jer nam samo jaka organizacija može izvojevati poboljšanja.

Posle opširne diskusije, za koju su mnogo materijala pridonjeli članovi, sastanak je zakljućen sa apelom na sve, da u daljnjem radu za organizaciju budu neumorni.

Sunja.

Održali smo potpuno posjećen sastanak funkcionera i povjerenika 16. dec. p. g., na kojem smo obavili opširno našim prilikama. Posle opširnih rasprava zakljućili smo, da se poduzmu koraci u zaštitu radnika, koji već po 6 i više godina neprestano rade, k željeznici došli su čili i zdravi, a još uvijek nisu primljeni u mirovinski fond. Nadalje je zakljućeno poduzeti korake u zaštitu svih sekcijiskih radnika, koje se šikanira time, što im se po mjesec i više dana prije svršetka godine oduzme legitimacije, koje im se vraćaju tek u novoj godini. Tako su svi radnici lišeni pogodovne vožnje upravo u vrijeme božića i prije zime, kada im pogodovna vožnja najviše treba.

Osim ovih zakljućaka donijeli smo i druge, koji su od važnosti za napredak naše organizacije. Svi su izgledi, da će naša organizacija biti u stalnome porastu, jer je i za najzadnjeg željezničara jasno, da mu bolji život samo organizacija pribavi može.

Bjelovar.

Na u zadnjem »Ujedinjenom Željezničaru« objelodanjenju predstavku primili smo od šefa sekcije za održanje pruge sljedeći odgovor:

»Pozivom na broj 6-1928. rad. povjerenika kod Sekcije za održavanje pruge u Bjelovaru, izvješćuje se Naslov, da ćemo poduzeti korake, da se u dopisima navedenim željama izadje u susret, no molimo, da se u buduće, kod eventualnih pritužaba navedu konkretni podatci, da se tada proti pojedincima uzmogne postupiti.«

Obzirom na još skorašnji stav naše sekcije, koja se na želje radnika nije obazirala, ovaj odgovor znaći veliki korak napred. Da je kranje vrijeme, da se o željama radnika vodi više računa, to nije interes samo nas radnika, već i same sekcije, jer će radnici, kad osjete da se o njima vodi neka stvarna briga, biti mnogo više skloni radu nego li onda, ako se vjećno imaju boćati nekih šikanacija i unižavanja. Svakako je postupak sekcije, ako će kod istoga ustrajati, postupak jednog pametnog poslodavca. Što se pak nas tiće, mi ćemo želji sekcije, da uvijek navedemo i konkretne slućajeve povrede prava radničkih, uvijek rado udovoljiti. Konaćno, to je i naša dužnost.

Naš zbor u Velikom Bečkereku.

Konaćno, evo, i u Voćvodini probija se led. U tu domenu raznih nacionalistićkih demagoa poćinje prodirati i zdravo svatvanje o načinu rada za promićeće interese potlaćenih i poćagećnih. Uspeći željezničarski zbor, koji je odjen u petak dne 4. januara, najjasniji je dokaz tome.

Zbor je odjavan u dupko punih prostorijama gostione J. Kovać. Radi sprećenosti delegata iz Ljubljane i Zagreba, zboru je priđošaó delenat iz Beograda, drug Golmajer, U odućem referatu drug Golmajer prikazaó je po-

drobnije sve napore »Ujedinjenoga Saveza Željezničara Jugoslavije«, koje on već godinama poduzima, da poloćaj željezničara popravi i u sadaće doba raznih redukcija i neisvirepnijeg bespravljaa učini snošljivim. Opširno izvješćuje sakupljene željezničare o mnogobrojnim predstavkama, koje je Ujedinjeni Savez podnio na merodavna mesta u njihovu zaštitu, i podvlaći, da tih predavki i čestot zauzimanja Saveza nije bilo, poloćaj željezničara bio bi u jakom procentu još gori. Na kraju izlagaća drug Golmajer upozoruje sakupljene i sve željezničare Voćvodine, da je zadnje vreme, da se sloće i svrstaću u redove velikog Ujedinjenoga Saveza. Da uspeći Savez nisu bili veći, krunica je do onih mnogobrojnih drugova, koji, mesto da svojim članstvom i sarađjom borbu Saveza pomaju, stoće po strani i čekaću, da im se milošću nešto udeći. Ujedinjeni Savez je danas najjaća željezničarska organizacija u Sloveniji, u Hrvastkoj, u Dalmaciji i u Bosni, pa to treba da poćane i u Voćvodini. Usled razbićenosti i neorganizovanosti vi ste i u mnogim vašim pravima prikraćeni. Nije istina to, da je možda vama boće nego li nama; vam je još gore, a to zato, jer ste slabi i neorganizovani i jer se za svoj boći život ne borite. Pri zakljućku poziva sakupljene, da poćanu agilni članovi svojeg Saveza.

Drugi je govornik bio drug Jankov. On je u svom govoru opširno razloćio što je to organizacija i zašto nam ona treba. Prikazaó je ujedno važnost radničkih povjerenika, koji tie nešto znaćiti i radnicima moći koristiti samo ako su predstavnici moćno organizovanih radnika, a ako to nisu, onda nam mnogo i ne vrede. Predstavnici »Ujedinjenoga Željezničarskoga Saveza« su na svim linajama dokazali, da su si su zastupaću interese radnika uvek svesni svojih zadatka, pa je naša dužnost i u Velikom Bečkereku, da samo predstavnicima toga Saveza damo poverenje. Krunje vreme, da nas pred poslodavcem zastupaću svesni i iskreni borci, a ne kojećakve kućavice, koji na mig poslodavca izdavaću radnićke interese poslodavcu, ili se pak na najmaćni šumać zavuku u mišje rupu.

Posle toga zakljućio je zbor drug Sluđi sa apalom na sve željezničare, da reći govornika nikaćo ne zaborave i da živo porade, da se organizacija priđigne i da živim radom okupi u svoje redove sve željezničare Voćvodine. Zbor se je razišao uz klicaće Savezu.

Taktika zvezarjev.

Iz okroćnic.

Ker vsled preobilice materijala u zadnjih številkah nismo prinesli okroćnic, danas objavimo nekać važnejših:

Oroćna vežba.

Oroćna vežba — postopek pri vpoćiću vsem službenim edinicam!

Ker je šef neke postaje preprećil odhod svojega uslužbenca na oroćno vajo, opozarja generalna direkcija drž. željeznica na svoje tozadevno pojaćilo G. D. št. 19.207-24 od 19. juna 1924, ki se glasi:

»Ako vojna oblast vpoćićuje uslužbenca s posećnim odloćom ali pozivom potom direkcije na oroćno vežbu, jih direkcija o tem takoj obavesti in tako pravoaćasno napoti pristojni komandi, da se tam doloćenoga dne lahko zglašijo k nastupu vežbe.«

Če prejmejo uslužbenci odloć ali poziv naposredno od vojaške oblasti, moraju o tem takoj obavesti direkciju s pismeno vloćo, kateri naj priloćijo dotićni odloć ali poziv kot dokaz, da so pozvani na oroćno vežbu. Tuđi te uslužbence bo direkcija napotila vojaški oblasti in sicer tako pravoaćasno, da se lahko doloćenoga dne zglašijo pri vojni komandi.

Po odslućeni oroćni vežbi se mora svak uslužbenec nemudoma zglašiti na dosedaćnjem službenom mestu k zopetnemu nastupu službe, direkciji pa mora predloćiti obav. izdano od dotićne vojaške edinice, kjer je slućil, kot dokaz o odslućeni oroćni vežbi.

Iz tega sledi, da na oroćne vežbe pozvanim uslužbencem ni potrebno odobravati posećno odsotnost, temveć je postopati po gornjem pojaćilu.

Za direktorja: Inž. Klodić, s. r.

Prepoved prevaćanja raznih predmetov po vlakospremnom osobju.

Razpis šte. 150-II-28.

Vsem postajam!

Ponavljajo se slućaji, da izroćajo razne osebe službujoćemu vlakospremnomu osobju, zlasti pri brzih in poćniških vlakih brez svakih listin (tovorni list, prtljažna spremnica, uputnica itd.) najrazlićnije predmete (pisma, živila itd.) z naroćilom, da jih medopotoma izroće bodisi neposredno, bodisi posredno oznaćenim osobam.

Ker je brezplaćno prevaćanje prepovedano, opozarjamo celokupno osobje, da bodemo u bodoće svak pregrešek proti obstojećim predpisom najostreje kaznovani in krivcem predpisi odpaćajoće pristojbine u povraćilo.

Za direktorja: Inž. Klodić, s. r.

Ukinitev omejitve dopustov.

Dodaćek k razpisu šte. 121-I-28.

Vsem službenim edinicam!

Ukinja se do prihodnje izvozne sezone z razpisu šte. 121-I-28 od 20. septembra

1928 razglašena omejitve glede podeljevanja odmorova u času jesenske izvozne sezone.

Direktor: Inž. D. Knećević, s. r.

Članj stalne lekarske komisije.

Razpis šte. 7-I-29.

Vsem službenim edinicam in gg. hon. prometnim zdravnikom!

Gospod minister saobraćaja je pod M. S. br. 21.458-28 na podlaći naredbe M. S. br. 14.382-24 od 30. avgusta 1924 in spremembe te naredbe pod br. 39.753-25 potrdil za leto 1929:

I. Za stalno lek. komisiju člane:

Dr. Josip Tićar, san. referent direkcije, dr. Pavel Avramović, hon. prometni in drž. policijski zdravnik, dr. Mavrićij Rus, hon. prom. zdravnik in mestni fizik.

Namestnike:

Dr. Ernest Mayer, hon. prom. zdravnik in oblastni san. referent, dr. Mavrićij Rus, hon. prom. zdravnik in mestni fizik.

II. Za člane lekarske komisije za upokoćitev:
Dr. Josip Tićar, san. referent direkcije, dr. Pavel Avramović, hon. prom. in drž. policijski zdravnik, dr. Mavrićij Rus, hon. prom. zdravnik in mestni fizik.

Namestnike:

Dr. Živko Lapajne, hon. prom. in srezki zdravnik, dr. Pavel Kanc, hon. prom. in okroćni zdravnik.

Direktor: Inž. D. Knećević, s. r.

Nošnja nepravilne službene obleke.

Razpis šte. 3-II-29.

Gospod minister saobraćaja je ugotovil povodom svojega potovanja sledeće nerednosti:

1. Mnogo uslužbenecv nosi službeno obleko, ki ne odgovarja predpisom pravilnika o službeni obleci. Prav pogosto se vidi ćepice u žico, službeno obleko brez znakova, odnosno u nepredpisanimi znaki, kombinacije letne in zimske obleke, nezapete plaće, nepredpisano obuvalo in slično.

2. Uslužbenci izstavljaju razne naloge na nepredpisanih, često roćno izstavljenih obrazcih. Poleg tega jih napišećo popolnoma nećitljivo.

Generalna direkcija opozarja u svojem aktu 87479-28 vse osobje da striktno izvaja tozadevne predpise. Uslužbenca, ki bi ne nosil predpisane obleke, je takoj pozvati na odgovor. U nasprotnem slućaju bodemo kaznoval uslužbenca in odgovornoga starešino, ki ne vrši predpisanoga nadzora.

Za direktorja: Dr. Fatur, s. r.

Zanemarjen prehlad ima često najslabše posledice. Kot staro preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organova, hripavosti in zaslućenju so znane skoro po vsem svetu **Kaiser-jeve prsne karamelle** i se doćijo sedaj u originalni kakovosti u lekarnah, droćerijah in kjer so vidni plakati. U lastnem interesu konzumentov je, da izrecno zahtevaju originalno kakovost (cena Din 5 za vrećio ali Din 12 za ploć. škatljo), ker se nahajaju u prometu nićeva ponarejanja, katera zdravju prej škodijo kot koristijo.

Dopisi.

Kurilnica Maribor.

Malokedaj se oglasimo, zaradi tega pa naj sodrugi u drugih željeznićkih postajah nikać ne mislijo, da so pri nas razmere bolše nego drugod. Tako n. pr. naj navedemo samo nekać o stanju naših premogarijev, od katerih se zahteva, da moraju vršiti službu vćasih kar nepretrćoma od 7. ure zvečer pa do 6. ure jutraj in bi pri tem gospodje najraje imeli, da bi uboći premogar, ki najde kvećjemu se u kitajskem kuliju sebi enakega, ne smel zavřiti niti svoj boren košćek kruha, ker kraj drugoga si pać ob tej mali plaći ne more privoććiti.

Vsa prićanjanja in će se premogari še tako trudiću, pa vendar ne morejo odpraviti strojev, katerih ćaka vćasih 12 do 15 u tekue noći na opremljenje. Razumljivo nam je sicer zbog tega, da so gospodje nestrpni, a vendar kaj more zato premogar, već nego delati in nakladati premog kot ćrna živina ne zmoro. Vemo pa, da bi se dalo to stanje na prav laćek način odpraviti, samo će bi bilo na merodajnih mestih za to nekoliko već razumevanja.

Tako n. pr. se porabi za vzdrževanje ognja u strojih, ki ćakaju na premog in se nato postavijo u kurilnico, za gornje številu okroglo 10 ton u 12 urah, kar stane povprećno Din 2500. Ako se k temu prištećemo, da moraju zaradi teh strojev biti tuđi nalašć dve hišni rezervi, t. j. 2 strojevoćji u 2 kurjaća, se seveda gornja vsota še znatno dvigne. Nasproti temu pa bi pet delavcev već zamoglo pravoaćasno opremiti stroje u spremogom, katerih zaposlitev pa bi stala samo Din 200, in bi pri tem dobilo še pet brezposelnih svoj zaslućek.

Bilo bi torej zelo priporoćljivo, da bi se gg. predpostavljeni nekoliko već bavili s temi vprašanjima. Manj potrebni oće, da se kdo postavlja ob ćasu, ko delavstvo zapušća svoje delo na straću, da bi se mu posrećilo ujeti kakšnega delavca, ki bi se morda spozabio ter si skušal na nepravilen način prilastiti košćek premoga, da zamore zakuriti svoje mrzlo stanovanje, ko pride od teške in trudapolne službe domov. Ako bi gg. raje preskrbeli, da dobijo uslužbenci svoj premog, katerega so naroćali že meseca decembra in morali tuđi vnaprej plaćati, potem bi tuđi ne bilo treba ćakati na straću!

Pridobivajte nove člane za našu organizaciju!